

SSK-10 kods E23.0 **Hipopituitārisms**

1. Izmeklēšana

Laboratoriskā:	Funkcionālā un instrumentālā diagnostika:	Konsultatīvā:
<p><u>Sijājošā:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Asins aina: eritrocīti, leikocīti, to formula, hemoglobīns, trombocīti, retikulocīti IGF-1, STH, LH, FSH, TSH, FT4, AKTH, kortizols, prolaktīns, testosterons, estradiols Kreatinīns, GFĀ, AIAT 	<p><u>Funkcionālie testi (diferenciāldiagnostiskos gadījumos):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Augšanas hormona stimulācijas testi (arginīna; insulīna; klonidīna, L-dopa, GHRH u.c.) AKTH (Sinaktēna) stimulācijas testi Metirapona tests Insulīna inducētas hipoglikēmijas tests CRH stimulācijas tests GnRH stimulācijas tests <p><u>Instrumentālā diagnostika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> MRI hipofīzei (izņēmuma gadījumā, ja MR kontrindicēta- DT) Rtg - kaulu augšanas zonu noteikšanai Osteodensitometrija Vairogdziedzera USG Prostatas un testis USG Ginekoloģiskā USG EKG Veloergometrija 	<ul style="list-style-type: none"> Ginekologs Urologs Neirologs Neiroķirurgs Oftalmologs Staru terapeits Psihologs
<p><u>Diagnozi apstiprinošā:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> IGF-1 tukšā dūšā, STH, LH, FSH, TSH, FT4, AKTH, kortizols, prolaktīns, testosterons, estradiols Nepieciešamības gadījumā diagnozi apstiprina funkcionālie testi <p>Gala diagnozi apstiprina endokrinologs</p>		
<p><u>Asociēto patoloģiju sijājošā diagnostika</u></p> <p>Lipidogramma TPO av PSA</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vairogdziedzera USG Prostatas un testis USG Ginekoloģiskā USG EKG Veloergometrija 	<ul style="list-style-type: none"> Ginekologs Urologs Kardiologs

2. Maksimālais izmeklēšanas ilgums nozoloģiskās formas apstiprināšanai

Laboratoriski – 5 līdz 28 dienas

3. Ārstēšana

Režims:	Konservatīvā ārstēšana	Ķirurģiska ārstēšana	Darba nespējas ilgums
<ul style="list-style-type: none"> Ambulators Stacionārs, ja diferenciāl- 	<ul style="list-style-type: none"> Hormonu aizstājterapija, atbilstoši 	<ul style="list-style-type: none"> Ja audzēja rezutatā radies hipopituitārisms 	<ul style="list-style-type: none"> Labi kompensēta slimība

<p>diagnostiskas grūtības</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funkcionālie testi veicami stacionārā vai dienas stacionārā medicīnas personāla uzraudzībā 	<p>iztrūkumam: augšanas hormons, glikokortikosteroīdi, levotiroksīns, testosterons vai estradiols/progesterons atbilstoši dzimumam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ja risināmi fertilitātes jautājumi, tad terapijā nepieciešami GnRH, LH, FSH, mākslīgā apaugļošana 	<p>– neiroķirurģiska operācija pēc indikācijām</p>	<p>vispārējās darbaspējas neietekmē</p> <ul style="list-style-type: none"> • Novēlotas terapijas gadījumos, ja ļoti mazs augums – invaliditāte izvērtējama individuāli • Pēc neiroķirurģiskas operācijas līdz 28 dienām
--	--	--	---

4. Izārstēšanas vai slimības bioķīmiskās kontroles kritēriji

Hormonu līmenis atbilstoši dzimumam un vecumam normas robežās: FT4, dzimumhormoni

Normāla augšana bērniem

5. Rehabilitācija

Ja nepieciešams pēc neiroķirurģiskas operācijas

6. Komplikāciju un recidīvu profilakse

- Pēc operatīvas terapijas: Kontroles MRI pēc 12 nedēļām, līdz tam: Na, urīna analīze, kortizols, dzimumhormoni, FT4, IGF-1
- Medikamentu titrācijas periodā – analīžu kontrole ik pēc 1-3 mēnešiem: IGF-1, FT4, dzimumhormoni, PSA vīriešiem, asins aina
- dinamiska novērošana pie endokrinologa vismaz 1x gadā
  - o Ja panākta laba hormonu līmeņa kompensācija, tad STH, IGF-1, FT4, dzimumhormonus, asins ainu, ALAT, Kreatinīnu, GFĀ, Na, K, klīnisko urīna analīzi, lipidogrammu, PSA vīriešiem kontrolēt vismaz 1 reizi gadā
  - o MRI hipofīzei (izņēmuma gadījumā, ja MR kontrindicēta- DT) – reizi gadā, ja hipopituitārisma iemesls audzējs vai stāvoklis pēc audzēja operatīvas terapijas
  - o Osteodensitometrija- reizi 1,5 – 3 gadus